



Министерство на земеделието, храните и горите

**Оперативен анализ
за основни земеделски култури**

(Бюлетин № 39/2019)

София, 2 октомври 2019 г.

Съдържание

1	Проведени основни селскостопански мероприятия към 26.09.2019 г.	3
1.1	Реколта от маслодаен слънчоглед и царевица за зърно	3
1.2	Реколта от пролетници	3
1.3	Трайни насаждения и етерично-маслени култури	5
2	Есенна кампания	6
3	Външна търговия с основни земеделски култури	7
3.1	Износ на зърнени и маслодайни култури	7
3.2	Внос и износ на плодове и зеленчуци.....	8
4	Цени	8
4.1	Зърнени и маслодайни култури	8
4.2	Плодове и зеленчуци	9
5	Приложение – справки за реколтата от слънчоглед и царевица, предсеитбена подготовка и дълбока оран и ход на есенната сеитба, по области	11

Забележка: *Материалът включва оперативни данни, които нямат статистически характер, а служат само като ориентир за текущото състояние на пазара, в т. ч.: оперативна информация относно проведените основни селскостопански мероприятия по данни от областните дирекции „Земеделие“ и текуща информация относно товарите с основни зърнени и маслодайни култури, преминали границите на страната чрез основните пристанища.*

1 Проведени основни селскостопански мероприятия към 26.09.2019 г.

1.1 Реколта от маслодаен слънчоглед и царевица за зърно

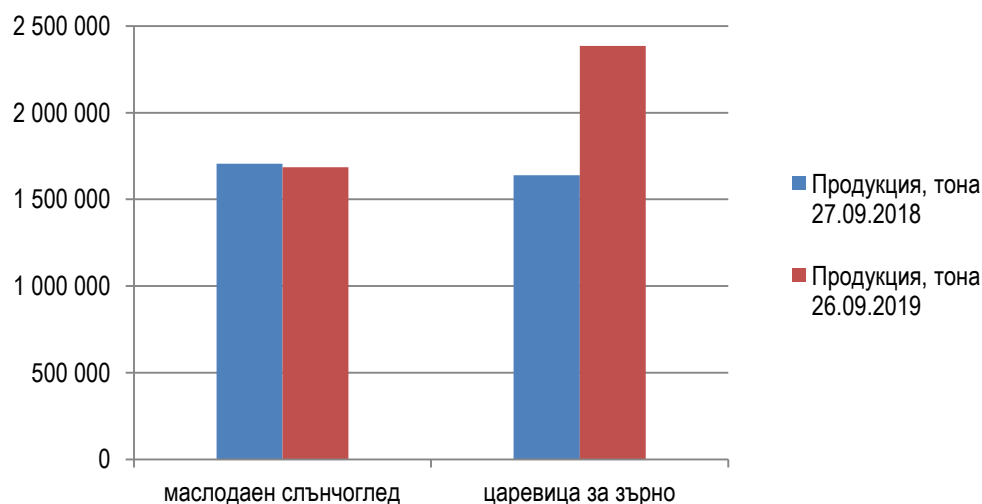
По оперативни данни, към 26.09.2019 г. продукцията от маслодаен слънчоглед е с 1,2% под отчетената по същото време на 2018 г., вследствие на по-ниския среден добив. На този етап производството на царевица надхвърля с 45,4% нивото отпреди една година, което обаче се дължи на значително по-големия размер реколтирани площи до момента, докато средният добив се понижава.

Реколта от маслодаен слънчоглед и царевица за зърно към 26.09.2019 г., сравнено със същия период на 2018 г.

	26.09.2019					Изменение на годишна база, %			
	Площи за реколтиране (дка)	Реколтирани площи (дка)	% реколтирани площи	Продукция (тона)	Среден добив (кг/дка)	Площи за реколтиране (дка)	Реколтирани площи (дка)	Продукция (тона)	Среден добив (кг/дка)
маслодаен слънчоглед	7 434 845	7 306 889	98,3%	1 684 931	231	1,2%	10,2%	-1,2%	-10,1%
царевица за зърно	4 556 457	3 456 817	75,9%	2 384 949	690	11,1%	59,3%	45,4%	-8,7%

Източник: оперативни данни от областните служби „Земеделие“, обработени от МЗХГ
Забележка: Площи за реколтиране = Засети площи – Пропаднали площи

Продукция от маслодаен слънчоглед и царевица за зърно към 26.09.2019 г., сравнено със същия период на 2018 г.



1.2 Реколта от пролетници

Към края на м. септември 2019 г. средните добиви от повечето наблюдавани пролетни култури са над миналогодишните. В съчетание с увеличение на реколтираните площи при голяма част от културите, това допринася за ръст на продукцията в границите от 4,4% (пипер) до близо четири пъти (ориз и сорго) спрямо година по-рано. Още по-значително увеличение е налице при производството на памук (близо седем пъти), но това

е изцяло в резултат на по-бързия темп на прибиране на реколтата, което все още е в начален етап.

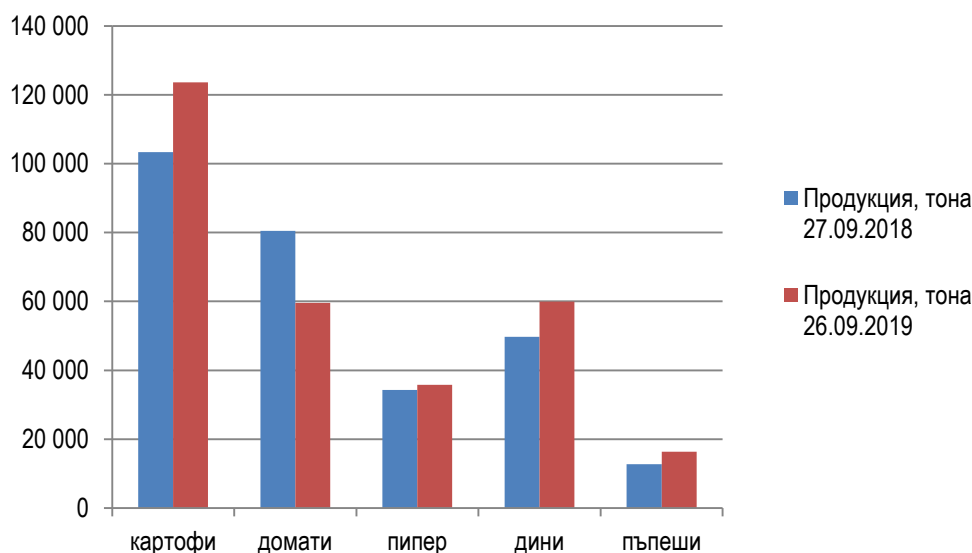
От друга страна, производството на домати, фасул, леща, силажна царевица, фуражен грах и Ориенталски тютюн е с между 4,5% и 61,4% под нивата, отчетени по същото време на 2018 г., като най-сериозен спад се наблюдава при лещата.

Реколта от пролетници към 26.09.2019 г., сравнено със същия период на 2018 г.

	26.09.2019				Изменение на годишна база, %			
	Засадени площи (дка)	Реколтирани площи (дка)	Продукция (тона)	Среден добив (кг/дка)	Засадени площи (дка)	Реколтирани площи (дка)	Продукция (тона)	Среден добив (кг/дка)
картофи	102 786	86 158	123 641	1 435	-0,2%	12,1%	19,6%	6,7%
домати	34 374	32 907	59 595	1 811	-11,4%	-9,9%	-25,9%	-17,8%
пипер	26 724	25 793	35 821	1 389	-4,1%	-0,2%	4,4%	4,7%
дини	37 021	32 481	59 969	1 846	5,6%	6,9%	20,6%	12,8%
пъпеш	17 967	17 580	16 322	928	11,9%	11,1%	28,6%	15,7%
фасул	17 656	16 643	2 011	121	-31,6%	-27,4%	-32,3%	-6,9%
градински грах	16 049	14 139	3 423	242	13,3%	37,7%	58,2%	14,7%
леща	11 480	11 278	1 266	112	-68,0%	-66,4%	-61,4%	14,3%
соя	28 732	23 787	4 697	197	15,6%	41,9%	33,7%	-6,2%
ориз	103 873	3 900	2 474	634	2,1%	264,5%	274,8%	2,8%
овес	106 644	100 850	27 431	272	44,7%	49,5%	86,0%	24,2%
сорго	35 887	16 969	5 122	302	69,2%	146,6%	261,2%	46,6%
шарен слънчоглед	59 776	40 562	9 301	229	63,3%	94,6%	91,0%	-2,1%
царевица силажна	179 469	150 161	376 399	2 507	0,2%	-8,5%	-4,5%	4,3%
пролетен ечемик	29 273	29 253	9 832	336	2,8%	5,8%	18,3%	11,6%
фуражен грах	157 525	149 207	37 106	249	-49,0%	-41,1%	-9,8%	53,7%
памук	29 799	2 620	92	35	-4,8%	648,6%	557,1%	-12,5%
лен	685	300	42	140	-14,4%	0,0%	40,0%	40,0%
тютюн Ориенталски	30 904	30 804	4 658	151	-6,6%	-6,6%	-8,5%	-1,9%
тютюн Бърлей	3 580	3 575	928	260	-7,9%	-7,2%	52,9%	64,6%
тютюн Вирджиния	18 359	15 857	1 840	116	-27,1%	-6,5%	14,8%	22,1%

Източник: оперативни данни от областните служби „Земеделие“, обработени от МЗХГ

**Производството от основни пролетници - зеленчукови култури към 26.09.2019 г.,
сравнено със същия период на 2018 г.**



1.3 Трайни насаждения и етерично-маслени култури

Последните оперативни данни сочат значителен ръст на производството на кайсии и лавандула на годишна база – съответно с 42,7% и 81,8%, вследствие на съчетание от повече реколтирани площи и по-високи средни добиви. По-умерено нараства продукцията от ягоди, малини, десертно грозде, вишни и праскови – в рамките на 6,7% - 23,3%. Произведените количества сливи, череша, ябълки, круши, маслодайна роза и винено грозде са с между 6% и 44,2% под миналогодишните, като най-значително е намалението при крушите.

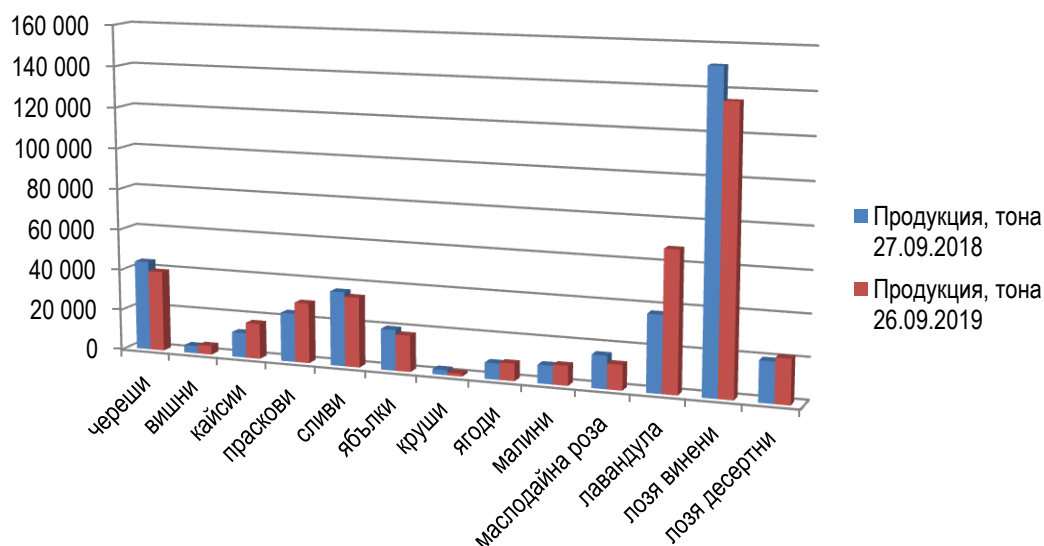
**Реколта от трайни насаждения и етерично-маслени култури към 26.09.2019 г.,
сравнено със същия период на 2018 г.**

	26.09.2019				Изменение на годишна база, %			
	Плододаващи площи (дка)	Реколтирани площи (дка)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)	Плододаващи площи (дка)	Реколтирани площи (дка)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)
череша	89 522	84 046	39 423	469	2,9%	5,1%	-10,3%	-14,6%
вишни	13 770	12 832	4 298	335	3,5%	8,6%	18,6%	9,1%
кайсии	27 832	27 629	17 408	630	1,8%	14,9%	42,7%	24,3%
праскови	41 705	39 515	29 422	745	-1,0%	5,5%	23,3%	17,0%
сливи	76 231	59 115	34 175	578	10,3%	5,6%	-6,0%	-11,1%
ябълки	49 019	17 642	17 721	1 004	-0,8%	-22,9%	-11,1%	15,3%
круши	4 824	2 747	1 369	498	-8,9%	-24,2%	-44,2%	-26,4%
ягоди	10 691	9 919	8 372	844	3,0%	2,1%	6,7%	4,6%
малини	23 667	20 470	9 570	468	-1,0%	0,5%	6,8%	6,4%
маслодайна роза	37 516	37 488	12 230	326	5,1%	5,2%	-23,2%	-27,1%
лавандула	142 984	134 943	67 713	502	38,3%	35,9%	81,8%	33,9%

	26.09.2019				Изменение на годишна база, %			
	Плододаващи площи (дка)	Реколтирани площи (дка)	Продукция (тона)	Среден добив (кг/дка)	Плододаващи площи (дка)	Реколтирани площи (дка)	Продукция (тона)	Среден добив (кг/дка)
лозя винени	466 077	248 023	135 535	546	-0,6%	-0,5%	-10,2%	-9,9%
лозя десертни	45 376	36 614	21 562	589	-3,5%	5,2%	9,8%	4,4%

Източник: оперативни данни от областните служби „Земеделие“, обработени от МЗХГ

Продукция от трайни насаждения и етерично-маслени култури към 26.09.2019 г., сравнено със същия период на 2018 г.



2 Есенна кампания

Към 26.09.2019 г. е извършена предсеитбена подготовка на 4 616 893 дка с есенници, а дълбока оран - на 1 785 020 дка, при съответно 5 200 553 дка и 2 298 632 дка по същото време на 2018 г.

Засега сеитбата на основните есенници се движи с по-бавни темпове спрямо миналата година, като засетите площи с пшеница, ечемик, маслодайна рапица и ръж изостават в рамките на 21,8% - 59,3%. Само при площите с тритикале е налице ръст на годишна база.

Засети площи с есенници към 26.09.2019 г., сравнено със същия период на 2018 г., дка

Култура	27.09.2018	26.09.2019	Изменение
пшеница	391 788	305 228	-22,1%
ечемик	35 530	14 450	-59,3%
маслодайна рапица	841 484	383 234	-54,5%
ръж	1 790	1 400	-21,8%
тритикале	1 840	6 436	249,8%

Източник: оперативни данни от областните служби „Земеделие“, обработени от МЗХГ

3 Външна търговия с основни земеделски култури

3.1 Износ на зърнени и маслодайни култури

Основни зърнени и маслодайни култури - пшеница, ечемик и рапица

През периода 23 – 29 септември 2019 г. през Пристанище Варна¹ са изнесени 31,4 хил. тона пшеница, а експортът на ечемик и рапица остава в застои за поредна седмица. От началото на настоящата пазарна година до момента, износът на пшеница през порта е с 16,4% под отчетения за същия период на миналия сезон, докато този на рапица и ечемик е респективно с 2,7% и над два пъти повече.

Износ на пшеница, ечемик и рапица от „Пристанище Варна“ ЕАД, тона

Продукти	01.07.2018 – 29.09.2018	01.07.2019 – 29.09.2019	Изменение
пшеница	912 224	762 634	-16,4%
ечемик	13 625	34 665	154,4%
рапица	78 146	80 246	2,7%

Източник: „Пристанище Варна“ ЕАД

Към 29 септември 2019 г. не е осъществен износ на пшеница, ечемик и рапица през „Пристанище Бургас“ ЕАД, опериращо на терминал Бургас – Изток 1.

Основни зърнени и маслодайни култури - царевица и слънчоглед

2019/20 пазарна година

През изминалата седмица през „Пристанище Варна“ ЕАД са изнесени 35,1 хил. тона царевица. Общият износ на царевица през порта от началото на 2019/20 пазарен сезон до момента изостава с 31% на годишна база, а експортът на слънчоглед от нова реколта все още не е стартирал.

Износ на царевица и слънчоглед от „Пристанище Варна“ ЕАД, тона

Продукти	02.09.2018 – 29.09.2018	02.09.2019 – 29.09.2019	Изменение
царевица	99 572	68 676	-31,0%
слънчоглед	0	0	-

Източник: „Пристанище Варна“ ЕАД

През първия месец на 2019/20 година не е отчетен износ на царевица и слънчоглед през „Пристанище Бургас“ ЕАД, опериращо на терминал Бургас – Изток 1.

От началото на юли 2019 г. до момента няма осъществен внос на зърнени и маслодайни култури през наблюдаваните пристанищни терминали във Варна и Бургас.

¹ През последните няколко години Пристанище Варна формира около 50% от общия експорт на пшеница и царевица и около 30% от този на ечемик, слънчоглед и рапица.

Информацията за търговията с основните зърнени и маслодайни култури по данни на Националния статистически институт, включена в Бюлетин № 37/2019, ще бъде актуализирана след публикуване на официални данни за внос и износ за месец юли 2019 г.

3.2 Внос и износ на плодове и зеленчуци

Актуализация на информацията за внос и износ на плодове и зеленчуци, публикувана в Бюлетин № 37/2019, ще бъде направена след предоставяне на данни от Националния статистически институт.

4 Цени

4.1 Зърнени и маслодайни култури

През последната седмица пазарът на зърнени и маслодайни култури в страната е спокоен. Към 25 септември 2019 г. се отчита леко повишение на средните изкупни цени на слънчогледа, фуражната пшеница и ечемика в рамките на 0,2% - 0,8% на седмична база и същевременно понижение на тези на царевичата и рапицата, съответно с 0,4% и 0,6%. Цената на хлебната пшеница остава непроменена.

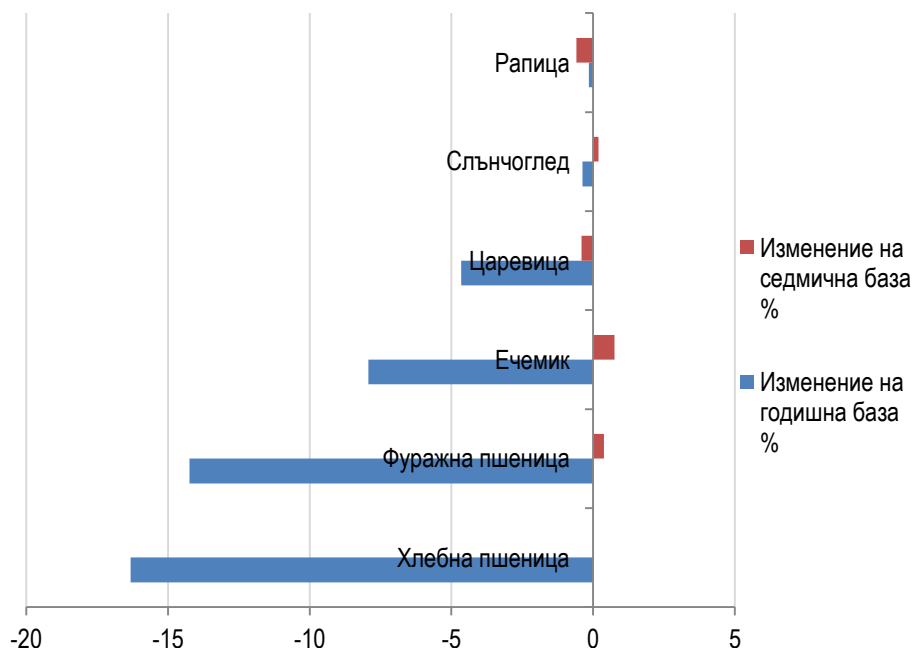
Към момента пшеницата, ечемика и царевичата се търгуват в границите от 4,7% до 16,3% по-евтино отколкото по същото време на миналата година. При слънчогледа и рапицата е налице минимално намаление на цените на годишна база.

Средни изкупни цени на основни зърнени и маслодайни култури към 25.09.2019 г., сравнено с предходната седмица и със същия период на 2018 г., лв./тон без ДДС

	26.09.2018	18.09.2019	25.09.2019	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
хлебна пшеница	337	282	282	-16,3	0,0
фуражна пшеница	309	264	265	-14,2	0,4
ечемик	290	265	267	-7,9	0,8
царевича	258	247	246	-4,7	-0,4
слънчоглед	537	534	535	-0,4	0,2
рапица	677	680	676	-0,1	-0,6

Източник: данни на САПИ ЕООД (средноседмични цени), обработени от МЗХГ

**Изменение на изкупните цени на основни зърнени и маслодайни култури към
25.09.2019 г.**



4.2 Плодове и зеленчуци

Към 27.09.2019 г. средните цени на едро на ябълки, зелен и червен пипер на тържищата са с между 1,1% и 9,5% по-високи спрямо предходната седмица. Същевременно, домати (оранжерийно и полско производство) и картофите поевтиняват в рамките на 2% - 8%.

При почти всички наблюдавани плодове и зеленчуци, за които е отчетено предлагане през изминалата седмица, е налице спад на цените спрямо нивата отпреди една година. Намалението е в границите от 14,5% (ябълки) до 23% (десертно грозде). Единствено цената на картофите бележи ръст на годишна база, с 10%.

Средни цени на едро на основни плодове и зеленчуци към 27.09.2019 г., сравнено с предходната седмица и със същия период на 2018 г., лв./кг

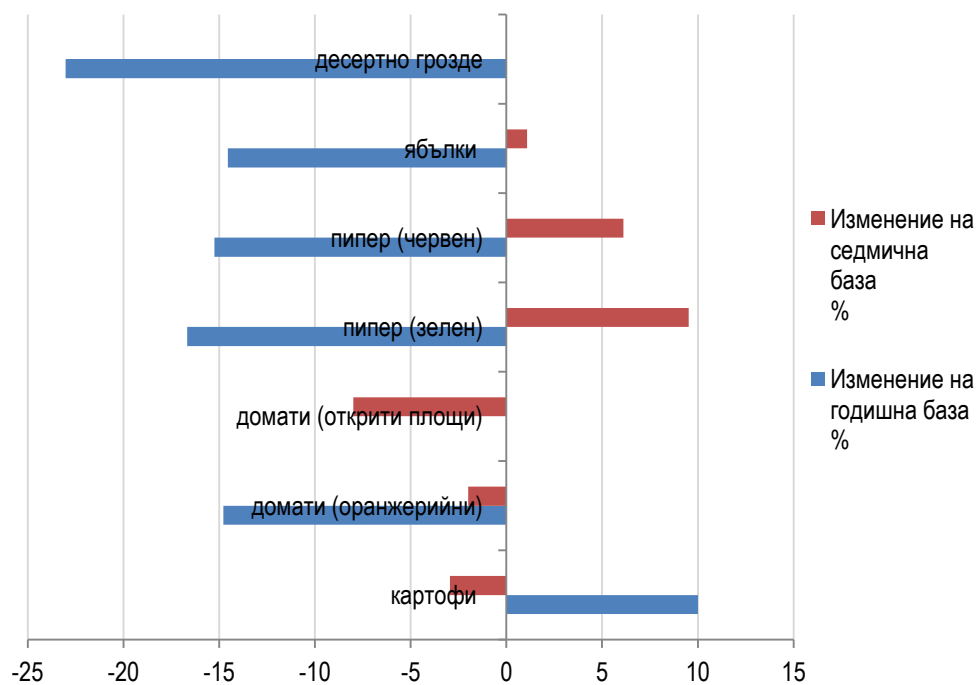
	28.09.2018	20.09.2019	27.09.2019	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
картофи	0,60	0,68	0,66	10,0	-2,9
картофи пресни	*	*	*	-	-
домати (оранжерийни)	2,30	2,00	1,96	-14,8	-2,0
домати (открити площи)	*	1,25	1,15	-	-8,0
домати (внос)	1,68	*	*	-	-
пипер (зелен)	1,38	1,05	1,15	-16,7	9,5

	28.09.2018	20.09.2019	27.09.2019	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
пипер (червен)	1,64	1,31	1,39	-15,2	6,1
дини	*	0,57	*	-	-
пъпеши	*	*	*	-	-
праскови (внос)	1,72	*	*	-	-
череша	*	*	*	-	-
ябълки	1,10	0,93	0,94	-14,5	1,1
сливи	*	*	*	-	-
круши	*	*	*	-	-
десертно грозде	1,65	*	1,27	-23,0	-

Източник: данни на ДКСБТ, обработени от МЗХГ

* Няма данни

Изменение на цените на едро на основни плодове и зеленчуци към 27.09.2019 г.



5 Приложение – справки за реколтата от слънчоглед и царевица, предсеитбена подготовка и дълбока оран и ход на есенната сеитба, по области

Справка за реколтата от слънчоглед

Област	Засети площи	Пропад- нали площи	Реколти- рани площи	% на реколт. площи	Произ- водство	Среден добив
	дка	дка	дка	%	тона	кг/дка
Благоевград	2966	0	2506	84.49%	321.2	128
Бургас	314177	0	301950	96.11%	57510.8	190
Варна	424569	8769	410223	98.66%	92255	225
Велико Търново	371267	60.5	355006.5	95.64%	85212.7	240
Видин	322610	0	322610	100.00%	75978	236
Враца	448590.9	0	446590.9	99.55%	115792.38	259
Габрово	34600	0	23832	68.88%	4997.7	210
Добрич	717088	26	717062	100.00%	188811.3	263
Кърджали	3400	0	2400	70.59%	288	120
Кюстендил	24570	0	19345	78.73%	2843.11	147
Ловеч	111167	7612	103215	99.67%	19281.2	187
Монтана	387311	0	385236	99.46%	96937	252
Пазарджик	102500	0	102500	100.00%	22196	217
Перник	89330	0	45020	50.40%	7083	157
Плевен	679766	20755.5	658190.5	99.88%	148443	226
Пловдив	266830	0	257780	96.61%	52010.1	202
Разград	261200	37	260263	99.66%	66656	256
Русе	351089	668.3	350420.3	100.00%	90610.17	259
Силистра	377731	0	377731	100.00%	108814.21	288
Сливен	207400	71	207329	100.00%	39251	189
Смолян		0				
София-град	37223	0	35853	96.32%	8100	226
София	72000	0	72000	100.00%	15117.5	210
Стара Загора	462002	0	450602	97.53%	92075.96	204
Търговище	230050	0	230050	100.00%	50634	220
Хасково	429517	0	429517	100.00%	79536.7	185
Шумен	310559	0	310559	100.00%	68887	222
Ямбол	433486	155.1	429098	99.02%	95288	222
ОБЩО	7472999	38154	7306889	98.28%	1684931.0	231

Справка за реколтата от царевица

Област	Засети площи	Пропад- нали площи	Реколти- рани площи	% на реколт. площи	Произ- водство	Среден добив
	дка	дка	дка	%	тона	кг/дка
Благоевград	5420	0				
Бургас	26433	0	21388	80.91%	8706.7	407
Варна	166056	2409	82896	50.66%	49550	598
Велико Търново	446147	0	371297	83.22%	301500.5	812
Видин	94770	315	56535	59.85%	39458.8	698
Враца	431897.7	0	346636.7	80.26%	261315	754
Габрово	20430	2300	6735	37.15%	4765	707
Добрич	917836	180	710981	77.48%	433508	610
Кърджали	780	0	300	38.46%	106	353
Кюстендил	5435	0	2180	40.11%	494.8	227
Ловеч	122268	12830	74751	68.30%	36348	486
Монтана	230447	0	192571	83.56%	112661	585
Пазарджик	18600	0				
Перник	16480	0	740	4.49%	148	200
Плевен	708274	10580.8	581597	83.36%	418588	720
Пловдив	36870	0	25150	68.21%	19262.6	766
Разград	191860	15	160800	83.82%	117585	731
Русе	367359	0	288781.5	78.61%	236182.89	818
Силистра	309792	0	259240	83.68%	175624	677
Сливен	44400	0	28550	64.30%	17997	630
Смолян	520	0	480	92.31%	109.1	227
София-град	24675	0	7200	29.18%	4600	639
София	17160	0	6372	37.13%	2437	382
Стара Загора	44890	0	28310	63.07%	15260	539
Търговище	138780	0	127300	91.73%	71922	565
Хасково	17100	0	15750	92.11%	15355	975
Шумен	171133	0	58466	34.16%	40303	689
Ямбол	9274	0	1810	19.52%	1162	642
ОБЩО	4585087	28630	3456817	75.87%	2384949.4	690

Справка за предсеитбената подготовка и дълбоката оран

Област	Предсеит-бена подготовка (дка)	Предсеитбено торене			Дълбока оран (дка)
		Р (дка)	N (дка)	К (дка)	
Благоевград	6980				
Бургас	543960	63900	74100	14700	154800
Варна	299240	169000	121800	95000	184500
Велико Търново	343363	78800	118300	37700	16000
Видин	45200				6500
Враца					
Габрово	0	0	0	0	0
Добрич	455400				456823
Кърджали					
Кюстендил	14700				12110
Ловеч	50500	9500	9500	9500	33000
Монтана	164200	6500	148000		13900
Пазарджик	14000	14000	14000	3000	
Перник	62230	4500	1500	1500	18250
Плевен	356735	42000	42000	42000	177000
Пловдив	170280	8000	8000	8000	35550
Разград	224590	49300	79000	18000	4000
Русе	211594	72591	100991	46623	11540
Силистра	239000	239000	239000	239000	144000
Сливен	178600	12300	26800	7500	103000
Смолян					
София-град					
София	233386				124865
Стара Загора	268680	16500	9000	9000	117460
Търговище	115340	18000	7000		27100
Хасково	317320	54000	87000	20000	66850
Шумен	248149	28000	41500	28000	72627
Ямбол	53446				5145
ОБЩО	4 616 893	885 891	1 127 491	579 523	1 785 020

Справка за хода на есенната сеитба

Област	Засети площи с пшеница	Засети площи с ечемик	Засети площи с ръж	Засети площи с тритикале	Засети площи със зимна маслодайна рапица (дка)
	(дка)	(дка)	(дка)	(дка)	(дка)
Благоевград					
Бургас	1500	4500			94130
Варна	4500				28115
Велико Търново	23500	2000			12155
Видин					
Враца					
Габрово	0	0	0	0	0
Добрич					1000
Кърджали					
Кюстендил					
Ловеч					8490
Монтана	1000				8390
Пазарджик					1840
Перник	3450				4950
Плевен	1400	0			6000
Пловдив	7300	1600	1400		15720
Разград	19760	4800			53450
Русе	43727	1550			25636
Силистра					6500
Сливен					19100
Смолян					
София-град					
София	187711			6436	11957
Стара Загора					10350
Търговище					15000
Хасково	11380				42900
Шумен					17551
Ямбол					
ОБЩО	305 228	14 450	1 400	6 436	383 234